

מסורת הש"ס

(א) [למקמן יג:] ב. למקמן נד: קדושין סז: כריתות כג: (ג) [קדושין סח: ע"ז מו:] (ד) [ויקרא יח, ט] [למקמן נד:] (ה) [לעיל ג:] (ו) [ויקרא יח, ט] [נפס:] (ז) [ויקרא כג, י] רש"י מ"ז,

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחותה לא תהנה. ויבשרו הנפשות העשות מקרב עמם: ויקרא יח כט 2. כי כל אשר יעשה ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהנה אשת המת החוצה לאיש ור' יבמה יבא עליה ולקחה לא אשה ויבמה: דברים כה ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רבא אמר רב' וי"ל דרבא לית ליה דעולא. עיין טורי אבן מנילה ד' ג ע"ז ד"ה מולאמו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבא אמר ערוה גופה לא כריכא: (ב) שם והא קתני אין לי אלא היא: (ג) תוס' ד"ה תרי ור' נפק שני דחולצת דאילונית מעשה: (ד) ד"ה רבא ור' איצטריך לנשא מת: (ה) ד"ה כי ור' דהיי טע' רבא למימר: (ו) ד"ה ואילו ור' דכריתות לא איצטריך:

מוסף רש"י

מכל התועבות האלה. נפשת ערוות כמיס (קדושין סז).

סינח היכא דנשא המס. את אשה זו תחילה ונעשית אשת האם על זה: ואח"כ נשא חי. את אחותה וניתוספת איסור אחות אשה על יצמתו וכשמת אחיו בלא בנים ואישרתא איסור אשת אח המוקדם אישרתא נמי אחות אשה המאוחר כדעולא דאמר הואיל והותר לנרעמו שהיא אלא נשא הוי. אשמו תחילה ועמדה עליו באיסור אחות אשה ואח"כ נשא את אחיו המה וניתוסף איסור אשת אח איסור אחות אשה קדים ואף על גז דהותר איסור אחרון עומד ראשון במקומו: ואפי' נשא מה נמי. כרישא דקדים ליה איסור אשת אח לא דמיא דעולא דהתם הרואה קרי בשמיני שלו כזה היה מותר מאיסור הראשון קודם ראית הקרי משהאיר המזרח והכא נמי סינח היכא דנשא מת ומת תחילה והותר איסור אשת אח ואח"כ נשא חי את אחותה: אלא נשא מה ולא מת. עד שנשא חי את אחותה הא לא אימתוהי כלל ומי לא מודה עולא כהנא גוונא שאם ראה קרי בליל יום שמיני שאין מכנים ידיו ממחר לזהנות משום קרי דמעבד עליה הואיל ולא יא לא מנרעמו לנשה הראויה להנאת קרבנותיו דקודם שהותר מנרעמו בלא עליו קרי: הכי גרסינן כי איצטריך עליה לנשא מה ומת ואח"כ נשא חי: ואיבעית אימא. איצטריך עליה דאי לא כתביה הוה אמיתא מיתי ייבום אחות אשה להמיר דהייקשא דר' יונה דאמר רבי יונה כי כל אשר יעשה כל העריות בולן לאשת אח מה אשת אח שריא אף כל עריות נמי שריין כתב רחמנא יעליה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא מבדי כל עריות איבא לאקושינהו לאשת אח ואיבא לאקושינהו לאחות אשה מאי חזית דאקשת לאחות אשה אקשינהו לאשת אח איבעית אימא אלקולא וחומרא לחומרא מקשינן איבעית אימא הכא תרי איסורי והכא חדא איסורא ותרי מתרי ילפינן אבל הכא חדא איסורא ותרי מחדא לא ילפינן רבא אמר ערוה א לא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת כי איצטריך קרא למיסר צרה וערוה לא צריכא קרא והא קתני אין לי אלא הן משום צרותיהן ת"ש רבי אומר וילקח ולקחה ייבום ויבמה לאסור צרות ועריות אימא לאסור צרות של עריות והא תרי קראי קנסיב ליה מאי לאו חד לערוה וחד לצרה לא אידי ואידי לצרה חד למיסר צרה במקום מצוה וחד למישרי צרה שלא במקום מצוה מאי טעמא ויבם ויבמה במקום ייבום הוא דאסורא צרה שלא במקום ייבום שריא צרה אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן ואילו פטורות ופטורות לא קתני שמע מינה ומאי שנא ערוה דלא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת צרה נמי לא תיבעי קרא משום דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת א"ל רב אחא בר ביבי מר לרבינא ה"ק משמיה דרבא צרה נמי לא איצטריך קרא כי איצטריך קרא למישרי

ח. פרק ראשון יבמות

מי לא מודה עולא בהא שאם ראה קרי בליל שמיני שאין מכנים ידיו בבהונות. ק"ק דמנא ליה דמדה עולא בהא וגם בפרק כל הפסולים (ובמה: גז: ושם) דמדה עולא למאן דפריך ליה מהך ברייתא ומטון דמלוער הואיל והותר לנרעמו שהיא אשת אח להכניד עליו אבירא ראייתי משם ומה ראה יש לו מן דברייתא ונראה לרבינו יצחק דייקא עולא מדנקט וראה קרי בו ביום משמע בו ביום אצל בלילה לא שמע מינה דטעמא משום דהותר לנרעמו הותר נמי לקרי ולהכי פשיטא ליה הכא דמדיד עולא צראה קרי בליל ח':

תרי איסורי. אחד איסורא א יאפינן. (א) אצל שלם במקום ייבום כגון צרת בת ילפי' וא"ת ולרז אסי אמאי פוטרת אילונית צרתה והא חד איסורא הוא וי"ל דממה נפשך אידי אסורא דילפי' מאשר מלך פרט לאילונית ולהכי צרתה נמי אסורה וכן אשת אחיו שלא היה בעולמו אצל קאי מאי טעמא דמאן דפליג אדרב אסי וי"ל דכיון דאילונית לאו בזה ייבום היא בשום מקום חשיבא צרתה כצרת ערוה שלא במקום מצוה דשריא ולא דמיא אילונית לחייבי עשה דילפינן בפרק שני (למקמן דף ב.) (א) לחלילה דאילונית מיעטה הכתוב בזהא דלא הוה בכלל היסור אשת אח:

רבא אמר ערוה גופה א צריכא קרא. וא"ת והא לכל הפחות איצטריך (א) לנשא מת ומת ואח"כ נשא חי דלא תימא הואיל ואישרתא אשתרי וי"ל דרבא לית ליה דעולא וסבר דציהא במקום לא שמה ציהא ועוד אר"י דיש לחלק דבצי בעל קרי דש טומאה אחת היא אמרי' הואיל ואשתרי אישרתא דחד לאו הוא צבעל קרי ומלוער אצל הכא דשני שמות הן לא אמרינן הואיל ואשתרי אישרתא וא"ת מאי טעמא לא כריכא קרא ור' יונה ליה לרבא היקשא דרבי יונה וי"ל דקסבר דלענין איסורא הוא דאקשינהו רחמנא דבהי אידי קרא ולא לענין הימירא: ב' איצטריך קרא אמיסר צרה. ומימה דהיי טע' (א) למימר דאיצטריך למיסר צרה טפי מן הערוה כיון דצרה מללור נפקא ויש כרת בצרה כמו בערוה ואומר רבינו יצחק דהשתא נמי בעי למימר לאיסור צרה ולמידק דשלא במקום מצוה שריא דמסקין רב אחא לנפוק והא דקאמר נמי אין לי אלא היא משום צרתה לא משום דלרין קרא לאיסור אלא למידק הימירא שלא במקום מצוה והא דפריך מאי שנא ערוה דלא כריכא קרא כי גמרא טע' במילתיה דרבא שלא פירש בזהא דמישרי שלא במקום מצוה אחא עליה:

ואי"ל פטורות ופטורות א קתני. אע"ג דמסקין דלאסור צרתה נמי לא צריך קרא מ"מ תנא איסור צרה שעדיין לא השמיענו בשום מקום אצל איסור ערוה דכבר נשנו כל העריות דאין עשה דוחה לית שיש בו כרת: למישרי

עליה הוה ילפינן מללור דצרת אחות אשה אסורה בכל מקום: פטורות דהואך להשמיענו מאי

בפרק קמא דכריתות (דף ג.) (א) שלא איצטריך כאן להשמיענו דאסורה במקום מצוה דפשיטא דאין עשה דוחה לית שיש בו כרת: למישרי

תוספות ישנים

כי אצטריך קרא לנשא מת ומת ואח"כ נשא חי. וא"ת היכי דמי (ממך) (נשא) אחות וקומו' י"ל שאינה אלא מדבקת אצל קשה היכא משכחת לה דפטורה צרתה הלא כיון דלא נעשית אחות אשמו עד שמת אחי א"כ לא היסור מעולם צרת ערוה שהרי כשנשא חי לא היסור צרת ערוה ליכס שעדיין לא נשא אחות אשמו. וי"ל דהיי"ל דאערוה לצד קיימין הא דנפקא לן מקרא דעליה ומקרא דללור אס אשת ורוא למלוא עד מה משכחת לה צנשא חי ואח"כ מת אחי שהיה נשוי אחות אשמו: הוקשו כל הערות לאשת אח. ומעשה אין להקשות (הכא) [התם] חד אסורא (התם) [הכא] מרי אסורי דאין משניין על היקשא: ת"ש ר' אומר והקא ולקחה. ויהי נמי דר' לית ליה עליה מ"מ צנשא הוא דכי איצטריך קרא לדידה כמו כן לדין ואי לדין לא כריכא קרא דעליה לדידה נמי לא לדידי קרא דולקחה: צרה נמי לא כריכא קרא. וא"ת א"כ הדרא לרובמה ת"ש ר' אומר ולקח ולקחה ויבם ויבמה כיון דלא איצטריך קרא לא לנשה ולא דערוה. וי"ל דנימא לאסור צרות כל עריות דוקא במקום יבום אצל שלם במקום יבום צרותיהן מותרות וכן לעיל (ג.) צרותיהן מנין ר' לרבותיהן דוקא במקום יבום אצל שלם במקום יבום צרותיהן מותרות מנין והקשה הר' יוחאל כיון דצרה לא כריכא קרא לדידה נמי לא תרי קרא ולקחה ויבמה. ונראה לראש"י דחד אחי למישר צרה במקום מצוה וחד למישרי צרה שלא במקום מצוה מלוער דדוקא לרבת דמפקי מללור צרות וכתבי צרתיה ונכתבו א"כ לא כריכא קרא לנשה אצל ר' דמפקי מללור צרות וכתבי צרתיה ונכתבו א"כ לא כריכא קרא למישר צרה נמי צרה נכתב ונכתב ולקחה דעניות שמעין אזהרה בצרות דאמרינן בשמין כל היכא דאיכא מרין לקומו' ור' ואלו מדמין צרות להדי צרת ערוה לנשה חוקה אצל אי לא כתב ולקחה לא שמעין איסור צרת ערוה במקום מצוה. כ"ע לראש"י: